

ták le. A kézi erővel végzett földmunkák során ásonyomunként külön gyűjtöttük a leleteket, valamint megnyestük és dokumentáltuk a felszínt. A humusz minden esetben szürkésbarna, kicsit kevert, agyagos volt, helyenként paticspötyökkel. A legtöbb esetben az első ásonyomból jelentősebb mennyiségű leletanyag került elő, mint a kevésbé bolygatott, mélyebb rétegekből. Régészeti objektumot, illetve régészeti objektumra utaló jelenséget 10 szelvény esetében dokumentáltunk. Az átlagos humuszvastagság 54 cm, a szelvények teljes területe pedig 14 m² volt. *(Az illusztrációt lásd lent!)*

Hódmezővásárhely, Csomorkány.
A feltárási terület a humuszolt szelvényekkel.

Négy település objektumot különítettünk el (2 árok és 2 gödör) és 10 jelenség kapott SNR számot. Az objektumok közül 2 az Árpád-korra keltezhető (1–2. objektum, SNR 1–3), míg 2 objektum (3–4. objektum, SNR 4–6) minden valószínűség szerint római kori szarmata. Egy jelenség kora nem adható meg pontosan (SNR 6). A 11–14. szelvényben, azok kis felülete miatt nem volt lehetőségünk a régészeti objektumok kiterjedésének, típusának megfigyelésére. Ezekben az esetekben csak annyit rögzíthettünk, hogy a kis szelvényeket valamilyen régészeti jelenségre ásták rá, mivel azokban az altalajt nagyobb mélységben dokumentáltuk, továbbá az alsóbb betöltési rétegek is tartalmaztak régészeti leletanyagot. Az 1. sz. ároknak az 1. és 3. sz. szelvényben is került elő egy-egy szakasza és a 3. gödörnek is két részletét tártuk fel (a 2. és az 5. szelvényben). Az objektumok és jelenségek betöltése nagyon kis mennyiségű leletanyagot tartalmazott, ami néhány esetben azok korának meghatározásához sem nyújtott megfelelő segítséget. Így a 4. sz. gödör (SNR 6, 6. szelvény) csak feltételeesen keltezhető a római korra, az SNR 7 kora (10. szelvény) pedig nem adható meg.

A megelőző feltárást konkrét bizonyítékkal szolgált azt illetően, hogy az Árpád-kori település objektumai egészen a késő középkori templom területéig húzódnak.

A leletek elsődleges feldolgozása a Tornyai János Múzeumban történik, majd ugyanott kerülnek végleges elhelyezésre. Megkezdődött a leletanyag tisztítása, a dokumentáció összeállítása.

A feltárást munkatársai: Tóth Katalin régész, Göbölös Mihály ásatási technikus, valamint Imre Lajos ásatási munkás. A geodéziai felmérést a Móra Ferenc Múzeum geodéziai csoportja végezte el.

CSÁNYI VIKTOR

150. Hódmezővásárhely, Kutasi-dűlő V.

(437. lelőhely)

(KÖH 55636)

(Csongrád-megye) Sza, Ge, A, Á, Ú

A 47-es sz. főút burkolat-megerősítés és párhuzamos kerékpárút építéshez kapcsolódóan 2014. május 20–28. között végzett próbafeltárást folytatásaként megelőző régészeti feltárást végeztünk a lelőhelyen. A humuszolt terület mindösszesen 7533 m² volt.

Eddig munkánk során a 12 szelvényben 350 jelenség kapott azonosító számot. E számokhoz végül 276 objektumszámot osztottunk ki. Korszakos bontásban az újkorral együtt 5 korszak emlékei kerültek elő.

A legidősebb korszakot a római kori szarmata telepnyomok fémjelezték a területen. Mindösszesen 17 jelenség nyomait rögzítettük e korból, amelyből 10 árok, 2 épület, 4 gödör, 1 pedig még a termő humuszrétegben azonosított kerámiaomladék volt. A leletanyag döntő része kerámia, amelynek anyaga alapján egy 2–3. századi település létezhetett a területen.

A terület következő régészeti korszaka, egyben a feltárást legkiemelkedőbb leletei, a Kr. u. 5–6. század fordulójára keltezhető germán, gepida temető 7 csontvázas sírját és azok leleteit jelentik. A sírok egy csoportban kerültek elő. Az 1 m vastag humuszréteg alatt fekvő sírok 4 ÉNy–DK-i irányú sort alkotva, ÉK–DNy-i tájolásban feküdtek, szorosan egymás mellett. Az aknák közül több padkásan mélyedt, néhány pedig trapézos, a láb felé keskenyedő aknának bizonyult. A kiscsaládi temetőben előkerült sírok egyike sem volt rablott. A sírokban talált nyújtott, háton fekvő vázcsontok mellett viseleti tárgyakat (fülbvaló, fibula pár, vascsatok, gyöngyök) és mellékleteket (edények, vaskés, csiholó), valamint ételmellékletekre utaló állatsontmaradványokat találtunk.

A következő régészeti korszak az avar korra tehető. Összesen 30 jelenség, köztük 4 sír, 13 árokszakas, 8 gödör, 1 kemence előtér, 2 sütőfelület, 1 kemence tüztér, 1 épület került elő. A sírok tekintetében előzetesen elmondható, hogy azok egy ÉNy–DK-i irányú, két sorsorból álló temetőrészlethez tartoztak. A 4 sír közül egyben rablás nyomait figyeltük meg. Az aknasírok egységesen ÉK–DNy-i tájolásúak voltak, amelyek közül egyben fordított volt a tájolás. A leletek között dudoros, hurokfolyatott gyöngyök, ívelt talpalójú kengyel, vaskés, vascsat is volt.

A kora–közép avar korra datálható 26 telepjelenség a nyomvonalszakasz mélyebben fekvő részein, a Sóshalmi-iskolától DNy-ra feküdt. A leletanyag az állatsont mellett kizárólag kézzel formált házi kerámia volt. Magas, tölséres peremek, díszkint ritkán feltűnő függőlegesen lefutó fésűs vonalkötegek, peremen ujjbenyomkodások jellemezték az anyagot. Az objektumokból talajmintát gyűjtöttünk a későbbi vizsgálatok számára.

Az Árpád-kort nagyszámú objektum jelezte a területen. Mindösszesen 126 jelenség került elő, amelyből 51 árok, 1 kút, 7 cölöphely, 10 épület, 33 gödör, 3 ház, 5 kemence előtér, 3 kemence hamus gödör, 6 kemence sütőfelület, 6 kemence tüztér, egy pedig egy kemence munkagödörbe tett őrlőkö darab volt. Nagyszámú kerámia mellett egy árokban talált teljesen ép sarkantyú és egy gödörből származó III. Béla bronz érme (1172–1196) segít a telep keltezését.

PÓPITY DÁNIEL